

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060306

DOM
2016-04-14
Stockholm

Mål nr
P 5376-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-05-20 i mål nr P 1322-15, se bilaga

KLAGANDE

Svenska Stiftelsen för Frälsningsarmén, 802001-1071
Box 5090
102 42 Stockholm

Ombud: Advokaten CG

MOTPART

Uppsala kommun
753 75 Uppsala

SAKEN

Detaljplan rörande S.t Persgatans planskilda järnvägs korsning i Uppsala kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1245919

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Svenska Stiftelsen för Frälsningsarmén (Frälsningsarmén) har yrkat att detaljplanen ska upphävas.

Uppsala kommun (kommunen) har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK-OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Frälsningsarmén har vidhållit det som anförts tidigare i målet och tillagt i huvudsak följande.

Frälsningsarméns verksamhet på fastigheten X har inte beaktats vid detaljpanelägningen. Frälsningsarmén har verksamhet alla dagar i veckan och många av de besökande skjutsas till fastigheten. Ett kafé bedrivs även i lokalerna. Kaféet bidrar till omfattande transporter av såväl varor som av sophämtning. Då detaljplanen medger en planskild korsning kommer transporterna inte kunna ske på samma sätt som tidigare. Vidare ifrågasätts att angöring kommer att kunna ske på det sätt som kommunen anger. Varken alternativet med den fyra meter breda vägen fram till Frälsningsarméns fastighet eller alternativet där transporter ska köra på Järnvägs promenaden är trafiksäkra lösningar, då många cykeltrafikanter och många fotgängare kommer att passera genom den planskilda korsningen. Dessutom är många besökande till Frälsningsarmén i behov av att med färdtjänstbuss eller personbil kunna komma nära entréerna eftersom de har rörelsesvårigheter och utrymmesbristen kommer att göra det svårt att komma ut ur och in i bilar. Med en endast fyra meter bred körbana kommer detta att bli svårt. Vad avser alternativet där transporter till fastigheten ska ske på Järnvägs promenaden förutsätter detta alternativ att en stor del av Frälsningsarméns kvartersmark används för trafik fram till entrén. Detta är en mycket olämplig trafiklösning som inte beaktar de befintliga äganderätts- och fastighetsförhållandena. Vidare saknas handlingar från Uppsala Vatten och Avfall AB som utvisar att de accepterar en lösning där de backar in till Frälsningsarméns fastighet. En sådan lösning är inte heller trafiksäker.

Kommunen har inte grundat sitt beslut på ett planprogram trots att ett planprogram inte varit onödigt. Att Frälsningsarmén fått möjlighet att inkomma med kommentarer till planarbetet under samrådsskedet innebär inte att det varit möjligt att avstå från ett planprogram. Detaljplanens miljöpåverkan har inte utretts tillräckligt då någon miljökonsekvensbeskrivning inte har upprättats. Med hänsyn till de grundvattenförhållanden som råder på platsen borde detta ha gjorts. Att någon miljökonsekvensbeskrivning inte har upprättats får även till följd att de översvämningsrisker som finns i Uppsala inte har beaktats vid detaljplaneläggningen. Vad avser den risk för sättningsskador som finns ska denna beaktas vid detaljplanearbetet och inte i samband med genomförandet av detaljplanen. Vidare kommer även bullernivåerna att öka vilket är en olägenhet av betydelse för Frälsningsarmén. Den bullerpåverkan som uppkommer kommer inte att beaktas vid utförandet av planen.

Kommunen har anfört i huvudsak följande.

De aktuella åtgärderna är förenliga med kommunens översiktsplan. Detaljplanen är inte heller oförenlig med länsstyrelsens granskningsyttrande. Eftersom de förändringar planen syftar till är så begränsade har det inte varit nödvändigt att upprätta ett planprogram. Klaganden har haft möjlighet att framföra synpunkter på planen innan den antogs av kommunen.

Bedömningen av om den nu antagna detaljplanen innebär en betydande miljöpåverkan ska i huvudsak relateras till den markanvändning som den gällande detaljplanen medger. Området används sedan tidigare för gång- och cykelpassage över järnvägsspåret. Planförslagets miljöpåverkan har behandlats i tillräcklig utsträckning i och med den förstudie och den utredning av miljökonsekvenserna för kulturmiljö som genomförts. Vad avser det som anförts om bullernivån hanteras bullernivå under byggskedet med metodval och skyddsåtgärder. Under driftskedet ger det aktuella planförslaget en marginell ökning av bullernivåerna, om ens någon. Risken för översvämningar har beaktats vid detaljplaneläggningen.

Vad avser risken för sättningsskador har inte risken för sådana skador helt kunnat uteslutas i planskedet. Idag finns emellertid vedertagna tekniska metoder som gör det möjligt att förebygga och undvika skador på intilliggande bebyggelse. I detaljplaneskedet har det därför inte ansetts vara nödvändigt att exakt klarlägga hur grundvattensituationen ser ut och vilka tekniska lösningar som kan komma ifråga. Risken för sättningsskador utreds närmare inom de miljöutredningar som nu tas fram i samband med systemhandlingen för järnvägsombyggnaden. Parallellt med framtagandet av detaljplanen har Trafikverket drivit framtagande av en tillståndsansökan om vattenverksamhet för tillfällig grundvattensänkning vid anläggande av planskild korsning.

Angöring till Frälsningsarméns fastighet kan för mindre transporter ske både via Järnvägspromenaden och från S:t Persgatan. Alternativet där angöring sker från S:t Persgatan innebär för mindre transporter att de, via en ramp, kör fram till Frälsningsarméns huvudingång och därefter gör back- och vändrörelser för att köra samma väg tillbaka. Vad avser större transporter är det enligt Uppsala Vatten och Avfall AB möjligt att acceptera en lösning där fordon kör fram till Frälsningsarméns fastighet och därefter backar istället för att vända. För avfallsbilar medför detta inte någon skillnad gentemot hur de idag angör fastigheten. Frälsningsarméns enskilda intresse har beaktats i tillräcklig grad utifrån platsens förutsättningar. De olägenheter som detaljplanen kommer att innebära för Frälsningsarmén kan inte anses vara så betydande att planen inte kan godtas.

Allmänintresset för att den planskilda korsningen vid S:t Persgatan kommer till stånd är mycket stort. Av säkerhetsskäl kan Trafikverket inte ha kvar plankorsningen i befintligt skick vilket ska ställas i relation till Frälsningsarméns enskilda intressen. De fördelar som kan vinnas med detaljplanen överväger de nackdelar som kan uppkomma för Frälsningsarmén. Vid utformningen av detaljplanen har skälig hänsyn tagits till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har hållit syn i målet.

Av underinstansernas avgöranden framgår att det är den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, som ska tillämpas i målet.

Enligt ÄPBL (1 kap. 2 §) är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Av detta följer att kommunens bedömning av vad som är en lämplig användning av mark och vatten bör tillmätas stor vikt och att prövningen i högre instans till stor del går ut på att bedöma om kommunen gjort en rimlig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen och om ärendet handlagts på ett formellt riktigt sätt. Under planprocessen ska såväl allmänna som enskilda intressen beaktas (1 kap. 5 § ÄPBL). Vid utformningen av en detaljplan ska således skälig hänsyn tas till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande (5 kap. 2 § ÄPBL).

I målet har framkommit att det med hänsyn till trafiksäkerhet är av allmänt intresse att en detaljplan som möjliggör en planskild korsning på den aktuella platsen antas. Mot det allmänna intresset ska det enskilda intresset av en välfungerande angöring till Frälsningsarméns fastighet vägas.

Kommunen har i målet presenterat förslag på lösningar för angöring till fastigheten. Vid synen kunde konstateras att lösningarna var realistiska. Lösningarna medför förvisso viss olägenhet för Frälsningsarméns verksamhet jämfört med hur situationen ser ut idag. Olägenheterna består utav, vad avser alternativet med transporter på Järnvägspromenaden, intrång i den del av fastigheten som vetter mot järnvägen och, vad avser alternativet där transporter genom backrörelser ska vända utanför huvudentrén, risk för ansamling av bilar vid större evenemang. Därtill kommer de problem som ofrånkomligen uppkommer under byggnadstiden.

Mot bakgrund av det starka allmänintresse som gör sig gällande i detta fall finner emellertid Mark- och miljööverdomstolen, liksom Länsstyrelsen och mark- och

miljödomstolen, att det enskilda intresset får vika. Mark- och miljööverdomstolen utgår härvid ifrån att kommunen vid genomförandet av planen kommer att ta stor hänsyn till verksamheten och göra allt för att underlätta transporter till och från fastigheten.

Även i övriga frågor delar Mark- och miljööverdomstolen underinstansernas överväganden och bedömningar. Frälsningsarméns överklagande lämnas därför utan bifall.

Mark- och miljööverdomstolens dom får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, hovrättsråden Vibeke Sylten och Peder Munck, referent, samt tekniska rådet Karina Liljeroos.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Ulrika Lundgren.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-05-20
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 1322-15

KLAGANDE

Svenska stiftelsen för Frälsningsarmén
Box 5090
102 42 Stockholm

Ombud: Advokaten CG

MOTPART

Uppsala kommun
753 75 Uppsala

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Uppsala län beslut den 6 februari 2015 i ärende nr 403-2783-14, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan rörande S:t Persgatans planskilda järnvägs korsning i Uppsala kommun

DOMSLUT

Överklagandet avslås.

Dok.Id 413481

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Uppsala kommunfullmäktige beslutade den 31 mars 2014, § 71, att anta en detaljplan för planskild korsning mellan S:t Persgatan och järnvägen i centrala Uppsala. Planens syfte anges vara att möjliggöra en planskild korsning mellan järnvägen och S:t Persgatan för att därigenom öka trafiksäkerheten och förbättra framkomligheten. Svenska stiftelsen för Frälsningsarmén (Frälsningsarmén) överklagade kommunfullmäktiges beslut till Länsstyrelsen i Uppsala län (länsstyrelsen) som avslag överklagandet i beslut den 6 februari 2015.

Frälsningsarmén har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Frälsningsarmén har begärt att beslutet att anta detaljplan ska undanröjas och har till stöd för begäran vidhållit vad som anfördes i överklagandet till länsstyrelsen samt sammanfattningsvis följande. Detaljplanen ska upphävas eftersom kommunen inte har grundat beslutet på ett planprogram trots att ett planprogram inte var onödigt. Förstudien från år 2007 kan inte ersätta ett planprogram eftersom andra översiktsplanmässiga förutsättningar gällde då. Kommunen har inte heller tagit fram någon miljökonsekvensbeskrivning. I detaljplanearbetet har inte beaktats risk för sättningskador och därför har skälig hänsyn inte tagits till de befintliga bebyggelsefastighets- och äganderättsförhållandena. S:t Persgatan är en kulturhistoriskt värdefull miljö och Frälsningsarméns fastighet är en av byggnaderna som bidrar till miljön. Den negativa påverkan på kulturmiljön har inte beaktats i tillräckligt stor utsträckning. Det är många transporter till fastigheten X och dessa kommer att behövas ske via järnvägspromenaden, vilket inte är en tillfredsställande lösning då motorfordonstrafik får samsas med omfattande cykeltrafik och gångare.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen delar de överväganden och bedömningar som länsstyrelsen har gjort. Vad Frälsningsarmén har anfört föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 10 juni 2015. Prövningstillstånd krävs.

Liisa Seim Sehr

Maria Backström Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Liisa Seim Sehr och tekniska rådet Maria Backström Bergqvist.